

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tuzemstvo: 15.20 L.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Italiji in tuzemstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Odbiti napadi v Cirenaiki

Letališča na Malti ponovno bombardirana — Pritisk na Sollum in Halfajo se nadaljuje

Glavni Stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 11. januarja naslednje 588. službeno vojno poročilo:

Silne akcije na kopnem in po zraku proti našim postojankam v Sollumu in Halfaji se nadaljujejo.

V zapadni Cirenaiki so bili odbiti izvidniški oklopni oddelki nasprotnika. Naša letala so s strojnimi obsestreljevali kolone motornih vozil in sotočna taborišča ob prometnih zvezah v sovražnem zaledju. V letalskih spopadih dne 8. t. m. je bilo nad Agedabijo sestreljeno še peto letalo tipa »Curtiss«.

Pri letalskih napadu na Sirto so bili štiri ljudje ubiti, pet pa ranjenih. Nekaj poslopij je bilo poškodovanih.

Tudi večeraj so letala metala bombe vseh kalibrov na letališča na Malti.

Nova priznanja angleške admiralitete

Rim, 12. jan. s. Angleška admiraliteta je uradno objavila vest o potopitvi kri-

žarke »Gallatea« s 3.500 tonami. Ta edina je operirala v Sredozemlju in je imela svoje oporišče na Malti. Začetno zamolčanje in naknadna delna priznanja admiralitete skušajo prikriti celoto izgub, ki jih je utrpela angleška mornarica v Sredozemlju v teku operacij v cirenajski bitki. Po dobljenih podatkih in ugotovitvah ter priznanjih sovražnika samega je ob tej priliki angleška mornarica izgubila dve bojni ladji vrste »Valiant« in »Barnham«, ki so ju napadli oddelki Kr. mornarice v aleksandrijskem pristanišču in ju težko poškodovali, nosilko letaj »Ark Royal«, ki jo je neka nemška podmornica torpedirala in potopila v zapadnem Sredozemlju, križarke »Neptune«, »Phoebe«, »Gallatea« in rušilec »Candahar«, ki so jih potopile podmornice in torpedna letala osi. K temu seznamu se bodo kmalu pridružila še druga imena, ko bodo znana imena križark in manjših edinic, ki so bile potopljene in katerih identiteta še ni bilo mogoče ugotoviti.

ANGLEŠKI ZLOM NA MALAJI

Nova izkrcanja Japoncev ogražajo zadnje položaje Angležev — Borba se je razkosala na številne krajevne bitke

Sanghaj, 12. jan. s. Glede položaja na Malaji se domneva, da ni mogoče več govoriti o pravi vojaški fronti, ker se je borba razkosala v veliko število krajevnih bitk. Angleški vojni dopisniki poročajo o novih izkrcanjih japonskih čet na vzhodni obali Malaje, južno od Kuantama. Ta izkrcanja ogražajo zadnje položaje Angležev. Angleško uradno poročilo priznava, da so bile borbe na polotoku izredno hude in da so angleške čete prisiljene k umiku.

Tokio, 12. jan. s. Po vestih s fronte na Malaji, so bili popolnoma poraženi ostanki angleških čet v severozahodnem delu polotoka, kakor tudi večji del sovražnih sil na zapadni obali ter deli 3. armade, skupaj okrog 30.000 vojakov. Po 9-urni neprestani borbi, so japonske oklopne sile vdrle v sovražne položaje in nadaljujejo svoj pohod proti jugu. Sovražnik je pustil na terenu mnogo mrtvih, med njimi po veljnika 28. brigade.

List »Jomiuri« poroča, da je japonsko letalstvo porušilo vse vojne naprave v Kuala Lumpurju. Letalstvo, ki je sodelovalo v vojsko na kopnem, je zadalo bežnemu sovražniku hude izgube. Ceste, ki vodijo v Singapur, so zatrpane z materijalom vseh vrst in z umikajočimi se angleškimi četami.

Kuala Lumpur zavzet

Tokio, 12. jan. s. Japonski oddelki so zasedli neko letališče oddaljeno 4 km južno-zapadno od Kuala Lumpura, v katerega so vkorakale japonske čete večeraj popoldne brez odpora.

Angleška fronta ob reki Slim prebita

Bangkok, 12. jan. s. Po semkaj došlih brzojavah z nekega oporišča na Malaji je Japoncem ob polpori močnih skupin tankov uspelo predreti angleško fronto preko reke Slim.

Angleži priznavajo japonske uspehe

Rim, 12. jan. s. Angleška poluradna agencija poroča iz Singapura, da je položaj severno od Kuala Lumpura še vedno neodločen, ker se skušajo angleške sile po svojem umiku, ki so ga izvedle v petek proti jugu, zopet zbrati na novih položajih. Ista agencija poroča, da japonski bombniki še naprej otežkočajo angleške zveze ter priznava, da so Japonci dosegli več uspehov v teku svojih napalov.

Odločilna borba za Singapur

Sanghaj, 12. jan. s. Vest o odhodu angleške mornarice iz Singapura kaže strah, ki ga imajo v Londonu in v Washingtonu glede usode te angloameriške trdnjave v vzhodni Aziji. Singapur je logično glavni objekt japonskih operacij. Prejšnje operacije so imele pripravljalni značaj. Ob pričetku operacij je že Japonska imela odlična oporišča za napad proti Singapuru, ker je imela otoke Fornozo, Halman in Spratley ter indokitska oporišča. Zaradi sporazumov s Tajsko japonski glavni stan lahko zagotovi japonskim vojnim akcijam popolno sodelovanje vseh oboroženih sil. Zasedba Hongkonga, Filipinov in angleškega Bornea je angloameričanom odvzela sleherni možnost, da bi se zoperstavili uspešno dotoku japonske vojske proti Malaji. Možnosti zahrbtnega napada na japonske sile, ki operirajo na Malaji, so bile onemogočene z operacijami s Tajske proti Burmi. Odlični uspehi bliskovite ofenzive japonske mornarice in letalstva so odvzeli angloameričanom možnost za pomorsko in letalsko ofenzivo. S tem so japonske sile zagotovile tudi boljšo obrambo svoje države. Težkoče, ki jih morajo Japonci še premagati, so se tako zmanjšale na takozvane krajevne težkoče. Odločilna faza bitke za Singapur, s katero se bo zaključilo angloaško gospodarstvo v vzhodni Aziji, se bliža. Japonci se nahajajo v mnogo boljsem položaju kakor ob pričetku vojne. Gospodstvo nad morjem in v zraku ter zavzeta oporišča omogočajo japonskim silam, ki operirajo na Malaji, skoraj neomejeno oskrbovanje s ljudmi in sredstvi.

Umik v Birmanijo

Saigon, 12. jan. s. Doznava se iz Ranguna, da se angleške krajevne oblasti zaradi sedaj popolnega poraza angleških sil na Malaji mrzlično pripravljajo na obrambo Birmanije. V Rangunu je prišel letalski podadmiral Donal Stewenson, da prevzame poveljstvo nad letalskimi silami. V birmanškem glavnem mestu pravijo, da so angleške sile, ki se nahajajo v Birmaniji zamudile priliko za napad na francosko Indokino.

Nova ofenziva na Filipinih

Rim, 12. jan. s. Angleška poluradna agencija objavlja uradno poročilo ameriškega vojnega ministrstva, po katerem je bilo za operacije na otoku Luzonu v zadnjih 24 urah značilno ojačeno delovanje japonskih patrol in topovski dvoboji. Močna japonska ofenziva so prišla proti frontni liniji in vse kaže, da se Japonci pripravljajo na obnovo ofenzive. Navzočnost nadaljnega velikega števila japon-

skih ladij pred Mindanaom kaže, da se Japonci pripravljajo na izvedbo novih izkrcanj na otoku.

V Nizozemski Indiji

Rim, 12. jan. s. Medtem ko se zaključuje operacije na Filipinih in proti Singapuru, je japonsko poveljstvo, ki kaže, da ima voljo napredovati in da razpolaga tudi s potrebnimi sredstvi, pričelo z napadom na Nizozemsko Indijo. Nizozemska Indija naj bi bila druga ameriška zaporna črta po predoru črte Filipini-Sarawak-Malaja. Glede obrambe Nizozemske Indije so Zedinjene države prevzele svečane obveze s kraljico Viljmino, Avstralijo in Novo Zelandijo. Dejstva bodo pokazala, ali so severnoameriške pomorske, letalske in kopne sile sposobne vzdržati obveze Roosevelta.

Po zadnjih vesteh so japonski transporti ob spremstvu močnih skupin mornarice pričeli z drugo ofenzivo velikega obsega, ki je usmerjena preko Nizozemskega Bornea in Celebesa proti Javi in Novi Gvineji, to je proti tretji anglo-ameriški obrambni črti. Izkrcanje na Celebesu je strateško pomembno, pa je tudi taktičnega pomena, ker se izvaja v morskem prostoru, ki ga v celoti s kopnega obdaja sovražnik Celebsko morje je primerno za letalsko pomorsko obrambo. Ako angloameričani ne bodo v stanju preprečiti to drugo japonsko ofenzivo, imajo angloameričani na razpolago mnogo manjša bojna sredstva, kakor se misli, ali pa zbirajo svoje sile, da bi jih uporabile

nekje drugje. V tem primeru bi bila pomota pri ocenjevanju japonskih sil za potokracijo usodna.

Japonci so se izkrcali na Borneu in Celebesu

Rim, 12. jan. s. Angleška poluradna agencija poroča, da je Japonska pričela z invazijo v Nizozemsko Indijo in z izkrcanjem čet na otoku Tarakanu, ki je središče petrolejske proizvodnje, dalje severno od Bornea, in na treh točkah Minahase, severno od Celebov. Po večeraj objavljenem poročilu se je močna japonska transportna mornarica ob spremstvu križark približala Tarakanu in je ponoči izkrcala čete. Poročilo pravi tudi o izkrcanju na Celebesu in dodaja, da se pričakuje na podrobnejše informacije.

Avstralija pošilja pomoč Nizozemski Indiji

Tokio, 12. jan. s. »Jomiuri« poroča iz Saigona, da bodo avstralske letalske sile poslale takoj v Nizozemsko Indijo, da ojačijo obrambo v skladu s sporazumom med podguvernerjem Nizozemske Indije Mookem in avstralsko vlado. Avstralski piloti bodo vezbali rekrute iz Nizozemske Indije.

Obrambna razdelitev Avstralije

Rim, 12. jan. s. Avstralski vojni minister je objavil, da je bila Avstralja razdeljena na dve veliki vojaški poveljstvi. Queensland, New Galles, Victoria, Tasmanija in Južna Avstralija bodo pod poveljstvom generala Mackaya, ki je zlati vrhovni poveljnik metropolitanske obrambe. Zapadna Avstralija bo pod poveljstvom generala Planta, ki je bil ne davno poklican iz Srednjega vzhoda, področje Darvina in Nova Gvineja bosta pa pod poveljstvom krajevnih poveljstev, ki bodo zopet pod nadzorstvom glavnega stana vojske.

Izkoriščanje zasedenih rudnikov

Tokio, 12. jan. s. Državni zavod za nadzorstvo nad rudniki je ustanovil rudniško družbo, ki bo nadaljevala z izkoriščanjem rudnikov v zasedenih predelih južnega Pacifika, zlasti železnih, bakrenih in manganovih rudnikov. Družba bo imela podružnice na Filipinih, na Borneu, na Malaji in v drugih predelih vzhodne Azije. Družba bo delovala v zasedenih krajih pod nadzorstvom vojaške oblasti.

Kitajske izgube

Nanking, 12. jan. s. Zastopnik japonskega ekspedicijskega zbora na Kitajskem je objavil številke o izgubah čet čungnške vlade od 8. decembra do 8. januarja. V tem času so imeli Kitajci 37.000 mrtvih in 9.000 ujetnikov. Zajet je bil razen tega ogromen plen avtomatnega orožja.

Vloga vojske v hrvatski politiki

Članek zunanjega ministra dr. Lorkovića

Zagreb, 12. jan. s. »Hrvatski Narod« objavlja članek zunanjega ministra Lorkovića, ki ga je napisal v iziitem ustaškem koledarju. Minister ugotavlja, da je hrvatski narod vojaški narod in da je vsa njegova zgodovina vrsta neprekinjenih krvavih borb za obranitev zemlje dedov. Na nesrečo se je od polovice prejšnjega stoletja v hrvatski politiki začelo pozabljati na pomen vojaštva in na osnovne kreposti hrvatskega naroda. V osebi Jelatića je bil prvič združen ban in vojskovodja. Po tej dobi so Habsburgovci vsilili svoj statut leta 1868, s katerim je ban izgubil položaj vojskovodje in s tem je bila hrvatska vojska v pravem smislu besede odpravljena. V tem času so hrvatski politiki pričeli boj z Avstrijo in Habsburgovci in nastal je prepad med političnimi in vojaškimi krogi na Hrvatskem. Po Starčevići smrti je postal prepad še globlji, ko se je pričela širiti ideja, da sta vojska in borbeni duh samo preostanek barbarske dobe, ki je nasprotna idealom svobode in kulture. Tako sta učila liberalizem in pacifizem, ki sta se širila tudi med drugimi narodi. Svobodni narodi, ki so imeli svojo vojsko in svojo državo, so se lažje zoperstavili strupu takega nauka kot mi Hrvatje, ki smo videli v vojski činitelja tuje sile. Tako se je v nesrečo naroda zgodilo, da so celo v odločilnem času, to je pred preteklo svetovno vojno, hrvatski politiki izgubili iz vida dejstvo, da more narod doseči svobodo in boljšo bodočnost samo z orožjem v roki.

Na razkolu med političnimi in vojaškimi krogi je bila zgrajena leta 1918. sramotna zgradba, ki se je imenovala jugoslovska kraljevina. Nato je hrvatski narod okrevljal po jugoslovanski bolezni, toda druga bolezen, namreč nauk o pacifizmu, je še tlačil hrvatske duhove in je onemogočal politikom, da bi dosegli kakšen uspeh v narodni borbi. Umor Stefana Radića v Beogradu je zadal smrtni udarec pacifistični ideji. Narod je začel doume-

vati, da se ni mogoče boriti proti Srbom z govori, pogodbami in sejami ter članki, kajti Srbi so mislili samo na to, kako bi oropali, potlačili in uničili hrvatski narod. Tedaj je Ante Pavelić storil resnično zgodovinsko odločitev s tem, da je zbral hrvatsko vojsko za odločilno borbo. To je bila prva in resnična hrvatska vojska po vojski bana Jelatića.

Z ustaškim pokretom je bil premošten prepad, ki je obstajal desetletja med politično in vojaško idejo Hrvatov. Hrvatska politika je dobila z ustaškim pokretom svojo vojaško osnovo in ustaška vojska je njen politični cilj. Ustaša je politični vojak in poglavnik je njegov vodja in državnik. V tej sintezi je zgodovinska važnost ustaškega gibanja. Odkar hrvatski narod sledi ustaškemu gibanju, ve tudi, na kakšen način lahko doseže svoj smoter, to je svobodno in neodvisno hrvatsko državo. Ta smoter se je obnovil v ustaških vrstah in hrvatski narod se je zavestno preporodil v svojih civilnih krepostih in svojih starih vojaških slavi.

Zvezni tajniki pri Duceju

Rim, 12. jan. s. V Beneški palači se je večeraj nadaljevalo poročanje zveznih tajnikov pod predsedstvom Duceja. Navzoči so bili vsi člani nacionalnega direktorija. Poročali so tajniki Matere, Potenze, Palermo, Catanie, Messine, Siracuse in Trapania. Poročilo je trajalo od 11. do 13. ter se bo danes nadaljevalo.

Ribbentron se je vrnil v Berlin

Berlin, 12. jan. s. Večeraj se je vrnil iz Budimpešte nemški zunanji minister von Ribbentron.

Nemško vojno poročilo

V obrambnih operacijah so bile sovražniku prizadejane velike izgube — Živahne letalske akcije — 112 sovražnih letal uničenih v enem tednu

Iz Hitlerjevega glavnega stana 11. jan. Vrhovno poveljništvo nemških oboroženih sil je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča so nemške čete večeraj prizadejale nasprotniku v obrambi proti številnim napadom, ki jih je izvedel deloma z združenimi silami in s podporo oklopnih vozov posebno velike izgube in materialno škodo. Letalske sile so bombardirale pristaniške naprave v Feodosiji kakor tudi na vzhodni obali Črnega morja ter so uspešno posegle v boje na ostalih odsekih vzhodnega bojišča.

V noči na 11. januar so bile bombardirane vojaške vožnje pristaniške naprave na Britanskem otoku.

V severni Afriki traja pritisk sovražnika na postojanko pri Sollumu dalje. Na področju pri Agedabiji živahno izvidniško delovanje. Skupine nemških strmoglavskih in vojskih letal so učinkovito napadle sovražne čete, ki so se zbirale na področju okrog Agedabije, kakor tudi britanska letališča v Marmariki. V letalskih spopadih so bila sestreljena štiri sovražna letala.

Letalski napadi na letališča na otoku Malti so se podnevi in ponoči z dobrim uspehom nadaljevali.

V noči na 11. januar so britanski bombniki napadli kraje na obalnem področju severne Nemčije. Med prebivalstvom je bilo nekaj ljudi ubitih in ranjenih. Šest bombnikov je bilo sestreljenih.

V času od 3. do 9. januarja so sovjetske letalske sile izgubile 112 letal. Od teh je bilo 82 sestreljenih v letalskih spopadih, 12 jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostala so bila uničena na tleh. V istem času je bilo na vzhodnem bojišču izgubljenih 16 nemških letal.

DNB o položaju

Berlin, 12. jan. s. V dopolnilo večerajšnjega vojnega poročila doznava DNB, da so nemške čete na srednjem in severnem odseku vzhodne fronte odbile vse številne sovjetske napade in s tem dokazale, da so zaman vsi sovražniški napadi, da bi dosegli kakšen taktični ali strateški uspeh. Edini uspeh teh napadov so ogromne izgube na ljudeh in materialu, ki jih vedno utrpel napadalec. Med 3. in 9. januarjem so sovjeti s silami enega bataljona 34krat napadli fronto neke pehotne divizije. Vsi napadi so bili odbiti in vsakokrat je imel sovražnik hude izgube. Nemško letalstvo je bombardiralo in obsestreljevalo s strojnimi izstrelki bojiščiševskih čet oskrbovalne kolone in je uničilo skladišča materiala.

Predvečerajšnjim so nemška letala v nekaj minutah uničila na nekem odseku fronte pri Petrogradu 50 sovražniških motornih vozil. Na drugih odsekih vzhodne fronte je letalstvo z uspehom napadle poljske utrdbe, sovražne motorizirane kolone, kraje, ki so jih zasedle čete, baterije in položaje protiletalskega topništva. Razmerje sovjetskih izgub, ki znašajo 112 letal, v primeri s 16 izgubljenimi nemškimi letali, kaže kako absurdne in groteskne so trditve agencije »Associated Press«, da je nemški vojni stroj zdaj uničen. Če se more vojska tako braniti, kakor se sedaj brani nemška na vzhodni fronti in če sovražniki kljub uporabi močnih sredstev in materiala ne uspejo doseči nobenega vidnega taktičnega ali strateškega uspeha, tedaj je ta vojska intaktna. Sigurnost, s katero deluje ta stroj, bo lahko še presenetljiva sovražnika v bodočnosti in iniciativa bo v rokah Nemcev pa naj sovražna propaganda pravi kar hoče. Nemška iniciativa se je zaradi trdot zime omejila na defenzivno. Sovražnik krvavi pred nemškimi obrambami in nemške čete bodo ob primeren trenutku prešle v ofenzivo.

Tudi v Severni Afriki obvladuje položaj italijansko-nemška defenzivna taktika. Anglo-ovrskišale na italijansko-nemško položaje pri Sollumu toda pri Agedabiji ne morejo poslati drugega kot patrole.

Brezoloden samomor

Budimpešta, 12. jan. s. Dočim se anglo-sovjetska propaganda ziblje v rožnatih ilu-

zijah glede vojaškega položaja na vzhodni fronti, da bi vzdržala moralo anglosaškega javnega mnenja in odvrnila pozornost od porazov ameriškega letalstva in mornarice ter Anglije na Daljnem vzhodu, piše general Barabas v »Magyarorszag«, je treba ugotoviti, da nemške in zavezniške čete trdno drže defenzivno črto, ki jo je določilo nemško vrhovno poveljstvo in odbija redno vse sovjetske napade. Sovjetsko poveljstvo, poudarja vojaški kritik »Magyarorszag«, še naprej meče v boj sveže čete v praznem upanju, da bo mogoče pred pomladjo izvesti svoje ofenzivne načrte. Med tem se sovjetske rezerve izrabljajo, kakor se izrablja, kar je še ostalo o efektivov sovjetskega vojnega stroja. Sovjetski napadi, izjavljani v množicah proti utrjenim nemskim postojankam, so brezplodni samomor. List omenja potem kritike, ki jih je v Moskvi zbudila vest, da je Anglija odložila pošiljanje vojnega materijala in da so bile angleške sile s Kavkaza poslane v Singapur.

Turčija noče vojne

Carigrad, 12. jan. s. Izjave, ki jih je dal Eden v parlamentu glede razgovorov z vlado v Moskvi, je turški tisk hladno sprejel. »Egdam« piše, da turška vlada izjavlja izrazito turško politiko, ki sloni na odločitvi, ostati izven vojne. Sleherni napad, da bi se Turčija zavedla v vojno, bo ostal brez uspeha in če bomo napadeni, se bomo borili z vsemi silami, je zaključil list.

Ameriška ofenziva z letaki

Lizbona, 12. jan. s. V preteklih dneh so se ameriški državljani v strahu vpraševali, kaj namerava storiti vlada glede tega, kar se dogaja v Aziji in kakšne načrte ima vlada, da zopet popravi položaj. Odgovor je prišel. Po semkaj došlih vesteh se vlada v Washingtonu pripravlja na izvedbo velike ofenzive, toda ne v Aziji, temveč v Evropi. Gre za strateški načrt prvega reda, na katerem delajo najbolj vidne osebnosti Amerike in zaradi katerega je bilo potrebno, kakor se zatrjuje, množinsko zbiranje vseh pristojnih ljudi s političnega, vojaškega in propagandnega področja. Vlada namreč se pripravljala, da se v velikem slogu razširijo v Franciji in v zasedenih državah letaki. Cordell Hull je izjavil, da obstaja mnogo upanja glede učinkovitosti te akcije in Rooseveltov tajnik je sklical predstavnike vseh listov, da jim je sporočil to vest. V enem samem dnevu bo odvrženih pol milijon letakov, poročajo listi. V sledečih dneh bodo zopet razširjali letake, toda to delo bodo opravili Severnoameričani. Amerika bo tiskala letake, ki bodo odvrženi v Franciji in v nekaterih drugih zasedenih državah iz angleških letal.

Beg na angleškem letalu

Stockholm, 12. jan. s. Londonski dopisnik »Afton Bladet« poroča, da je predvečerajšnjem štirim angleškim dijakom uspelo na skrivaj priti na neko vojaško letališče, kjer so dijaki splezali na šest bombnikov in se igrali z instrumenti ter jih hudo poškodovali. Vest je vzbudila v angleškem javnem mnenju tem večjo veselost in ogorčenje, ker sta se pred nekaj dnevi na istem letališču dva pobegla nemška ujetnika polastila letala in z njim nemoteno odletela.

Zimska oblačila za fronto

Berlin, 12. jan. s. Večeraj opoldne je kočnica zimskih oblačil, poslanih v 64.000 zbirališč, dosegla število 56.825.930 kosov. Dosej je bilo odposlanih na vzhodno fronto 3.056 tovornih vagonov nabranih zimskih oblačil.

Inseriraj v »Slov. Narodu«

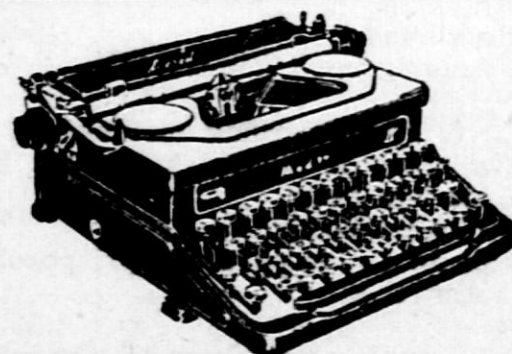
PREMOG DRVA

I. Pogačnik
LJUBLJANA,
 Bohoričeva ulica 5
 Telefon 20-59

POZOR!

Na zalogi imam nove
 n rabljene gojzerce,
 otroške galoše; spre-
 emam vsa popravila
 ev). — Klavžer. Voš-
 tudi gumijasto obu-
 ajakova ulica 4. 104

DAVICE in
ŠKRLATINKE
 obvarujete vaše otro-
 e ob tem vremenu,
 če pijejo dnevno
 Ambroževo medico,
 ti jo dobite le v »Me-
 larni, Ljubljana, Zi-
 lovška ul. 6 /87/

Una macchina per scrivere
 portatile eha, oltre le proprie
 caratteristiche di trasportabi-
 lita, ofra tutti i vantaggi di una
 macchina per ufficio e ha:

Pisalni stroj v kovčegu,
 sodobne elegantne linije, prak-
 tičen radi prenosljivosti ter
 svoje izvrstne trpežne konstruk-
 cije uporaben tudi za pisarnor

Eveready MOD. 90

Rappresentante esclusivo per la Provincia di Lubiana:
A. KOVAČIČ
 Prešernova ul. 44 Tel: 26-36 prej Ivan Legat

Ljubljanske vremenske zanimivosti lani

Samo 15 dni na leto vedrih — Povprečna letna temperatura pod povprečjem zadnjih desetletij

Ljubljana, 10. januarja.

Presoja vremena na podlagi točnih znanstveno ugotovljenih podatkov ni le predmet vsakdanjih pomenkov o vremenu, temveč ima tudi pomen za gospodarstvenika in kmeta. Velikega pomena je, če vemo, kako se gibe povprečna letna temperatura, ki je eden glavnih vremenskih čimbenikov. Zato je treba posvetiti posebno pozornost ugotovitvi, da je povprečna letna temperatura v Ljubljani zadnja leta precej pod povprečjem zadnjih 76 let. Če je povprečna letna temperatura nižja ali, če količina padavin znatno presega povprečje več desetletij, to nedvomno ne more ostati brez vpliva pri obdelovanju zemlje. Mnoga doganja o vremenu pa morajo upoštevati tudi v drugih gospodarskih strokah. Podnebne razmere se zrcalijo v načinu zidanja poslopij, pri melioracijskih in regulacijskih delih, urejanju nudournikov itd. Zato tudi navajamo nekatere podatke o ljubljanskih vremenskih značilnostih lani. Podatke je zbral meteorološki zavod na univerzi.

Precej mrzla zima

Lanska zima je bila sorazmerno precej mrzla. Januar je bil celo nekoliko mrzlejši kakor znaša mesečno povprečje temperature v daljši dobi. Na meteorološkem zavodu imajo izračunano povprečno temperaturo za posamezne mesece na podlagi podatkov, ki so jih zbirali od l. 1846. Povprečje je računano za dobo od l. 1864 do 1940. Sprevidimo, da je v Ljubljani najmrzlejši januar. Povprečna temperatura znaša januarja (vse v stopinjah Celzija) —2.1. Lani je znašala povprečna temperatura —2.9. Povprečna mesečna temperatura je bila lani izpod ledišča samo še decembra in je znašala —1.3. Bila je tudi nižja od povprečja v tem mesecu v zadnjih 66 letih; povprečje za to dobo znaša —0.2. Toplejši pa je bil februar; povprečje za zadnjih 66 let znaša —0.1, povprečna temperatura lani februarja pa je znašala 0.3. Prav tako je bila povprečna temperatura marca lani višja od povprečja zadnjih desetletij; znašala je 5.6, povprečje pa znaša 4.5. April je bil mrzlejši kakor bi smel biti glede na povprečje temperature v zadnjih desetletjih; povprečje znaša 9.3, lani pa je povprečna aprilskaja temperatura dosegla samo 8.7. Tudi maj je bil hladnejši kakor bi smel biti; razlika med povprečjem zadnjih desetletij in povprečno temperaturo lani maja je znatna; lani je majska temperatura znašala povprečno 14.2, povprečje za daljšo dobo pa znaša 14.2. Junij je bil malo toplejši; povprečje znaša 17.7, lani je pa povprečna temperatura dosegla 17.8. Julij ni bil dovolj vroč, povprečna temperatura je znašala 19.6 (povprečje za daljšo dobo pa znaša 19.7). Avgust je prehladen, povprečna temperatura je znašala 17.3 (povprečje 18.5). Prehladen je bil tudi september; povprečna mesečna temperatura je znašala 13 (povprečje 14.8). Oktobra je znašala povprečna temperatura 8.7 (povprečje 9.8) in v novembra 2.6 (povprečje 4.2). Tako vidimo, da je bila povprečna mesečna temperatura lani v mnogih mesecih prenizka. Zato je tudi povprečna letna temperatura bila sorazmerno nizka. Vendar je bilo lani malo topleje kakor predlanskim, ko je znašala povprečna letna temperatura samo 8 stopinj. Lani je znašala povprečna letna temperatura 8.4. V dobi 1864-1940 znaša povprečje letne temperature 9.2, v dobi 1911-20 pa celo 9.6. Ena sama stopinja razlike v povprečni letni temperaturi pomeni že mnogo. Nedvomno je bila v zadnjih dneh letih pri nas letina slabša v veliki meri zaradi nižje povprečne letne temperature.

Lani je bilo 31 mrzlih dni

Po izrazoslovju vremensolovcev velja za hladen dan, ko je minimalna dnevna temperatura pod lediščem, mrzel dan je pa, ko je maksimalna dnevna temperatura pod lediščem, to se pravi, ko ves dan zmrzuje. Lani je bilo 31 mrzlih dni, torej dvanajstina leta. Največ mrzlih dni je bilo januarja, in sicer 18. Decembra je bilo 7 mrzlih dni, februarja in novembra so pa bili po trije mrzli dnevi. Marca ni bilo več nobenega mrzlega dneva. Hladnih dni je bilo lani 108, torej nad četrtino leta. Največ hladnih dni je bilo decembra, 26. In januarja, 24. Februarja je bilo 21 hladnih dni, novembra in marca po 14, oktobra in aprila po 4. Lani smo imeli celo maja en hladen dan, ko je znašala minimalna temperatura —0.3 stopinj (4. maja) in ko je tudi snežilo. Jeseni smo imeli prvi hladni

dan že 22. oktobra, naslednji dan smo pa dobili prvi sneg.

V 172 dneh dež in sneg

Ljubljana spada nedvomno med deževne kraje, ne le po količini padavin temveč tudi po številu deževnih dni na leto. Lani je deževalo v 129 dneh, v 43 pa snežilo. Največ deževnih dni je bilo maja, in sicer 20. Včasih je slovel kot najbolj deževen mesec oktober ali pa april. Zelo deževen je bil lani tudi junij, ki je imel 16 deževnih dni, to se pravi, da je bilo nad polovico dni deževnih. Aprila je bilo 14 deževnih dni. Zelo deževen je bil tudi julij; deževalo je 13 dni. Po 11 dni je deževal marca, septembra in oktobra. Brez deževnega dne ni bilo nobenega meseca. Celotno januarja je deževalo v osmih dneh, februarja pa v 7 in decembra v treh. Največkrat je snežilo januarja, v 18 dneh. Februarja je snežilo v sedmih dneh, oktobra že v petih, po štirje dnevi so bili novembra in decembra, trije še v marcu, snežilo pa je tudi še po enkrat ne le aprila, temveč celo maja. Maj je bil edini mesec s snegom in to. Toča je bila registrirana lani le enkrat.

Preveč dežja

Lani nam je bilo v Ljubljani navrženo se precej vode nad povprečjem; povprečje padavin na leto znaša v dobi 1917-40 1450.3 mm lani je pa bilo 1531.3 mm padavin. Preveč padavin je bilo tudi predlanskim; letno povprečje je znašalo 1518 mm; iz tega sprevidimo, da je bilo lanske leto še bolj deževno kakor predlanskim, čeprav se nam je predlanskim zdelo, da je bilo izredno mnogo dežja. Ljudje si ustvarijo sodbo o vremenu precej hitro in nekritično; če dežuje podnevi in čeprav pada v 24 urah sorazmerno malo dežja, bolj tožimo nad slabim vremenom, kakor če dežuje ponoči.

Obisk v rimski knjižni kliniki

„Šef zdravnik“ tega sanatorija je prof. dr. Gallo, „knjižni zdravnik“ svetovnega slovesa

Kakor vse na svetu, preganjata tudi knjige bolezen in smrt. Knjigam se približujeta v različnih oblikah. Včasih poškojuje človeka s svojim nepazljivim ravnanjem njih papirno telo, včasih pa se vgnezdijo nepazno v njihovi telesih komaj vidni duhovi iz sveta mikrokozma in začnejo delo razkroja. Ti duhovi vztrajajo od strani do strani tako dolgo, dokler ne pade kot žrtev njihove lakote vsa vsebina med vezanimi platnicami. Nič novega ni, da knjige trpijo na hudih boleznih, vendar nam pa primanjkujejo učinkovita sredstva, ki bi preprečila delovanje bakterij in raznih kemičnih razkrojevalnih procesov. Na ta način je že marsikatera velika knjižnica utrpela izgubo svojih najlepših knjig.

Zdi se pa, da je sedaj minila ta doba, ker je bila v Rimu odprta knjižna klinika, opremljena z vsemi sredstvi, ki si jih je mogoče zamisliti. Njen »šef zdravnik« prof. dr. Gallo je »knjižni zdravnik« svetovnega slovesa. Že več kot 20 let raziskuje različne knjižne bolezni, njih vzroke in že dve leti je v njegovi kliniki zelo živahno, ker prihajajo iz vseh delov Evrope na zdravljenje »pacientov«. Vedno znova ugotovijo istega povzročitelja bolezni in smrtnega sovražnika knjig, neko živalico iz viste termitov, ki se premika od juga proti severu in povzroča veliko škodo zlasti v starih knjižnicah na Siciliji in Sardiniji. Termiti so knjige dobesedno požrli, kajti kar je ostalo so bili le posamezni razjedeni listi. Te mušice so verjetno prenesli na italijanska tla iz azijskim tobakom. In ker jim je toplo podnebe prišlo, so se naglo razmnožili. Sedaj jih v plinskih sobah knjižne klinike pokončujemo, »ranec« pa celotno strokovnaške roke tako odlično, da bi mogli smatrati knjige za »novorojene«.

Vili podobno poslopje stoji sredi veličastnega vrta palm. V nji je cela vrsta laboratorijev, kjer pridno raziskujejo in preizkušajo. Vse delo stremi za istim smotrom, uničenju knjižnega črva, kakor tudi za iznajdbo novih načinov restavriranja in ohranitve »zdravja« dragocenih knjig. Muzej klinike hrani nekatere posebno nude primere, ki so bili neozdravljivi. V njem pa so tudi stari orientalski rokopisi na

Lani je bilo mnogo preveč padavin februarja. Povprečje za zadnja desetletja znaša 54.4 mm, lani pa je bilo februarja 188.3 mm padavin, torej dve tretjini več. Februar pa ima po povprečju za zadnja desetletja najmanj padavin na leto, kar si lahko nekoliko pojasnimo že s tem, da je najkrajši mesec. Sicer je pa bil pogosto značilni tlak najvišji februarja, zato smo imeli tudi najmržnejše dni v tem mesecu. Opozoriti moramo še, da lani ni bilo v nobenem drugem mesecu več padavin kakor februarja. Aprila je količina padavin znašala 152 mm (povprečje 140.6), junija 148.8 (povprečje 153.4), julija 104.9 (povprečje 115.9), avgusta, ki je bil tudi zelo deževen 171 (141.8), oktobra 124.5 (145), novembra 134.3 (142) in decembra 83.9 (98.6). Po povprečju zadnjih desetletij je največ padavin marca; povprečje znaša 202.7 mm, lani pa je bilo samo 131 mm padavin.

Le redko sije sonce ves dan

Kakor da se nas sonce sramuje, sije v Ljubljani zelo redko ves dan. Vendar pa govorimo o lepem vremenu, četudi sonce posije šele popoldne, ko se razprši megla. Vremenoslavci štejejo med vedre dni le tiste, ko ni niti zjutraj megla. Lani je bilo povsem jasnih dni le 15. Po trije jasni dnevi so bili marca, maja in avgusta. Aprila in oktobra ni bilo nobenega vedrega dneva, dva vedra dneva sta bila julija in po eden januarja, junija, avgusta in decembra. Meglenih dni je bilo lani 91, ali 9 manj kakor predlanskim. Največ meglenih dni je bilo februarja in sicer 13. Oktobra je bilo 12 meglenih dni, septembra 10 in decembra 11. Brez meglenega dneva ni bilo nobenega meseca. — Nevitni je bilo lani sorazmerno precej, 32, vendar manj kakor predlanskim, ko jih je bilo 36. Lani je grmelo prvič že marca, zadnjič pa oktobra.

prostorih ne spominja na 20. stoletje. Vsaka knjiga ima okras svojega časa. Neizvežbanemu je nemogoče, razločiti novo od starega, tako odlične in varljive so potvorbe. Seznan znamenitih knjižnih pacijentov vsebuje ponosna imena. Mnogokrat imajo za seboj dolga potovanja, predno prispejo na operacijsko mizo rimskega knjižnega zdravnika.

V lastnem vrtu gojijo različne rastline, ki pridejo v poštev za pridelovanje papirja. Rimska knjižna klinika sodeluje tako

pri ojačenju narodnega gospodarstva. Biologi raziskujejo življenjske navade raznih bakterij, ki obiskujejo knjige in jih uničujejo. Tehniki raziskujejo razne ukrepe, kako s pomočjo zračnih polc, knjižnih skadišč s prežračevalnimi napravami preprečiti škodljive učinke knjižnih bolezni. V znanstvenem svetu je delo instituta zelo cenjeno in vzbuja veliko pozornost. Institut je že mnogokrat obiskal tudi Mussolini.

Horoskop za tekoči teden

od 12. do 18. januarja 1942 — Tranziti planetov s Soncem ob rojstvu

Ljubljana, 12. januarja

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Nič razburljivega ni videti za rojene v januarju, razen opozicije Pluta. Večina bo doživela srečo. Rojenim od l. 1837. do l. 1897. prinaša konjunkcija Pluta in Neptuna veliko presenečenje v dobrem smislu, čeprav v zvezi z napori. In sicer med majem 1942 in aprilom 1943.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Kdor ima velike skrbi, naj pohiti ta teden in skuša rešiti vprašanja, ki ga tarejo.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnih: Dober teden za uspehe v kupčijah. Venera obeta mnogo veselja. Zdravje rojenih po 10. aprilu ogroža Sonce, vsem pa prinaša srečo in ugled Jupiter.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biki: Merkur in Venera prinašata omejitve v javnem in gospodarskem udejstevanju. Sonce obeta ozdravljenje bolnikov.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Učinki starih planetov se med seboj harmonično mešajo in vam nudijo mnogo tolažbe in bodrila.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v

Raku: Rojenim po 10. juliju nudi Sonce mnogo vsestranskih uspehov.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Večina planetov vam pripravlja težko življenje.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Ugoden teden za rojene po 10. septembru. Glede ostalih velja napoved, ki je omenjena za rojene v Ribah.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: To pot natančno tako, kakor za rojene v Vodnarju.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Skorpionu: Mešanica močnih aspektov prinaša nove zagonetke pri reševanju osebnih vprašanj.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: V kupčijah in v vsakdanjih zadevah vas podpirata izdatno Merkur in Venera, Jupiter iz opozicije pa meša račune. Zelo nevarna je lahko za rojene v Strelcu konjunkcija Pluta Neptuna, ki smo jo omenili v Vodnarju.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Sonce in Jupiter vam lahko pomagata in morete zdaj kaj uspešnega podvzeti. B. K.

Stoletnica pilsenskega piva

Svetovno znano pilsensko pivo ni češkega, temveč bavarskega izvora. Mesto Plzen je imelo, kakor večina čeških mest, že davno pravico izdelovati pivo, toda pivo iz drugih mest je bilo boljše in povpraševanje po njem večje. V začetku 19. stoletja so nastale v Plzni zaradi piva celo velike težave, ki so dale povod, da so začeli izdelovati po vsem svetu znano in zaželeno pravo pilsensko pivo. O tem poročajo znani češki raziskovalec dr. Kubiček. Pilsenski pivovarji so začeli že takrat premišljati, da bi poklicali na pomoč bavarske strokovnjake, da bi jim pomagali izdelovati boljše pivo. Zato se je posebno zanimal pilsenski krčmar Václav Mirwald. On je trdil, da je potrebno dobro in ne predrago pivo in da bi moralo meščanstvo samo zgraditi veliko pivovarno, kjer bi se izdelovalo pivo na bavarski način.

To se je kmalu tudi zgodilo. Leta 1839. so začeli v Plznu graditi veliko pivovarno in leta 1842. je prisel v Plzen bavarski pivovar Josef Groll. Ko je leta 1848. zapustil Plzen, je zavzel njegovo mesto drugi strokovnjak za pivo Jakob Löhl. In njemu se mora Plzen poleg Grolla zahvaliti v prvi vrsti za kakovost in sloves svojega piva.

Kako dolgo je leto?

Marsikdo je te dni pomislil, zakaj prav za prav pričnemo leto s 1. januarjem in kako je sploh prišlo do našega koledarja. Na to vprašanje nam odgovarja Zeissov planetarij v Jeni. Dolgost dneva ni enaka časi, ki ga rabi zemlja, da se zasue okrog svoje osi. To je tako zvani zvezdni dan, dočim je sončni dan približno štiri minute daljši. Tudi glede leta imamo opraviti s posebnostjo. Leto ne odgovarja časi, ki ga rabi zemlja, da se enkrat zasue okrog sonca. Ker napravi zemeljska os v 26.000 letih eno krožno pot, nastopijo letni časi v vsakem sledečem letu za dobrih 20 minut prej.

Če tega ne upoštevamo, nastane že v 70 letih mel koledarjem in letnimi časi razlika enega dne. Za podlago našega koledarja torej ne jemljemo zvezdnega leta, temveč leto letnih časov. S tem smo pa dobili tudi podlago za koledar, ki ostane prilagojen za nas važnim naravnim pojavom. Zal na leto ne odpade okroglo število dni. Tisoč let ima namreč 365.242 dni. Tu pa lahko dosežemo skladnost z znanim vključanjem vmesnih dni. In še nekaj spravi lah-

ko naš koledar v nered. Ker sonce neprestano izgublja na svoji gmoti, se zemlja vedno bolj oddaljuje od njega. Po dosedanjih opazovanjih nanese to sicer samo en centimeter v letu in leto se zato šele v 250.000 letih za eno sekundo skrajša. Te nevarnosti se nam torej ni treba bati.

76 letna šolarka

Neka 76 letna stara Japonka, ki ni znala čitati in pisati, bi bila zelo rada čitala pismo svojega sina z bojišča. Obrnila se je na šolske oblasti s prošnjo, naj bi ji dovolile posejati dekleško ljudsko šolo. Oblasti so ji ustrele. Zdj prihaja starica že več tednov vedno točno v šolo in se pridno uči z deklečimi pisati in čitati. To bo pač najstarejša učenka ljudske šole na svetu.

Avtotaksi na karte

Tudi v Marsellu so morali promet s takšimi močno omejiti. Oblasti so določile kraj, kjer morajo stati avtotaksi in kamor se morajo po vsak vožnji takoj vrniti. Tistim, ki jih sili poklic voziti se s takšni, so izdale oblasti karte. Karte za avtotaksije so dobili tudi zdravniki. Z avtotaksijem se ne sme voziti nihče, ki nima zdravniškega. Seveda so pa tudi izjeme, tako za prevoz bolnikov, ki veljajo zanj posebni predpisi.

UDOBNO DOMAČE OGNJIŠČE

— Tvoj kot mi je včeraj pravil, da živi doma pravo pasje življenje.
— Seveda, domov pride z blatnimi čevlji, sede k peči in čaka, da mu prinesem na mizo obed ali večerjo.

DEDNO OBREMENJEN

Učitelj sreča na cesti očeta enega izmed svojih učencev. Prijazno ga pozdravi rekoč: Vaš sinko se pridno uči, samo računstvo mu gre nekam težko.
— To pa ni nič čudnega, gospod učitelj. To ima po materi, moja žena je nainčreč nepreračunljiva.

PRED SODISCEM

— Ali ste bili že kdaj kaznovani, vpraša sohnik obtoženca.
— Že pred desetimi leti.
— Pozneje pa ne več?
— Ne, gospod sodnik.
— A kaj ste počeli ves ta čas?
— Sedel sem.

DVA ZAPOSLENA

— Kje ste zaposleni?
— Jaz? ... Nikjer.
— In tale drugi?
— Z njim skupaj delava.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

»Katarina Besson... gospe Margeriti sem prinesla malo kisa.«
»Kaj ji je bilo slabo?«
»To je moja žena, gospod komisar,« se je oglašil Druck.
»A, dobro... torej ste poznali mrtvega?«
»Priatelj sva bila,« je odvrnil knjigovez, ko je žena s kisom odnesla pete.
»Od kdaj sta bila prijatelja?«
»Vsaj deset let že... moja priča pri poroki je bil in Yeyetin boter...«
»Kdo je to?«
»Moja hčerka... petletno dekle... ona in mati sta tamle zadaj.«
»Kako je živel Doucet?«
»Upokojenec plinarne je bil. Dobival je skromno pokojnino... in razen tega je imel posel pri Potivierjevih.«
»Kdo so ti?«
»Zastopniki trdke Skempton, tovarne za avtomatske tehtnice... tu zgoraj imajo prostore,« je dejal knjigovez in s prstom pokazal proti stropu.
Tako je mrtvi na mah oživljal pred komisarjevimi očmi Samotarsko in načrtno življenje, ki ga je živel stari samec, obedi v majhni gostilnici iste četrti, zvečer pa bela kava, ki si jo je pogreval na špiritu. Kdaj pa kdaj igra na karte v krožku Svete

Barbare na Place des Vosges, potem kramljanje ob knjigovezovi delovni mizi... igranje s hčerkico, ki je s petimi leti že deklamirala Lafontaineove basni... in pripovedovanje o vojni... bil je narednik pri 18. polku poljskega topništva, dvakrat pohvaljen, od granatnega droba ranjen v golén. Kadar se je vreme izpreminjalo, je šepal. čes: »To imam za spomin na Verdun...«

Ta čas, ko je Kazimir Druck govoril, je Milton hodil po delavnici sem ter tja, ogledoval stiskalnice, lonce za klej in pokončni okvir za šivanje tiskovnih pol.

Sredi zasliševanja je vprašal komisar, ne da bi vzdignil glavo iznad knjižice, v katero si je zapisoval podatke: »Milton... kdaj pravite, da je nastopila smrt?«

»Ne prej kakor pred dvema urama... najbrže med pol osmo in osmo...«
»In vzrok smrti je bil...«
»Sunek z izredno ostrim rezlom, bodalom ali...«
»Doktor je pravkar stal pred marmornim ploščem, menda je služila za obrezovanje lepenk, in zraven plošče je ležal čevljarjski nož, čigar rezilo je bilo priprvaščeno v lesen držaj, očitno zato, da bi tisti, ki je rezal, laže pritiskal z roko.«

»Evo... z nečim podobnim, kakor je tole...«
Komisar se je obrnil, pogledal rezilo, ki mu ga je kazal doktor, nato pa vprašal Drucka:
»Imate še več takih želez?«

»Da, imam tudi enega brez držaja... tu v predalu mora biti...«

Sklonil se je, odprl predal, ki je bil poln klobučev motvoza, kosov platna, zarjavelih škarij in drugih

malenkosti, vzal iz njega svetel nož ter ga položil pred komisarja.

»Tega rabite za...«

»Za rezanje majhnih kosov lepenke... za večje imam avtomatsko rezilo.«

»In ga imate zmerom v predalu?«

»Časih tu, časih drugje... nisem baš redoljubljen človek... in časih ni pa tudi žena pospravi železa, da se ne bi mala urezala, ko prijemlje za vsako reč.«

Tedaj se je med vrati v ozadju delavnice pokazala blede, črno oblečena žena in zamrmrala:

»Dobro večer, gospod komisar, ne zamerite, da nisem takoj prišla...«

»Vi ste njegova žena?«

»Da, da dogodek me je... kako naj rečem...«
»Prosim, ne mučite se, ali ne bi sedli?«

»Ne... samo trenutek... slišala sem, da govorite o železih, pa sem hotela povedati, da sem tegale jaz spravila v predal, ko sem se urezala...«

Tako govorec je žena pokazala levico, ki je bila obvezana z žepnim robcem.

»Kdaj je bilo to?« je vzklikal mož in glas mu je mahoma osorno zazvenel.

»Nocoj... haljo sem hotela razparati, a konica noža...«
Po kratkem, mučenem premolku je knjigovez vprašal: »Kako da mi nisi nič povedala?«

Žena je skomignila z rameni.

»Zdelo se mi je, da ni važno.«

»In sami tudi niste opazili?« se je Milton obrnil k Drucku.

»Mož je bil zunaj...«

»Ste šli nocoj kaj z doma?« je vprašal komisar.

»Jaz? Da, k tobakarju po cigarete.«

»Ob kateri uri?«

»Ne vem... takoj po delu. Margareta mi je rekla, da bo juha vsak čas skuhana.«

»Obkorej večerjate?«

»Kakor nanese... določenega urnika nimamo.«

Žena je stopila korak naprej in odločno dejala:

»Moj mož je odšel točno o polni osmih in se je vrnil čez pet minut... tobakar je precej na vogalu. Vedela sem, da bo prišlo do tega... zato sem vstala.«

»Zakaj ste vedeli?«

»Nisem neumna, gospod komisar, slišala sem vsa vaša vprašanja in uganila, da je treba vse pojasniti... moj stari je bedak!«

Videč, da se je mož presenečeno zganil, je nekam prenapeto nadaljevala: »Da, bedak... nikoli se nisi imel opravka s policijo, jaz pa že, ko sem bila dekle... v Bougivalu sem bila, ko so ubili nekega hlapca, ki je delal pri mojem očetu. Poznam navade teh gospodov... — tako govorec je zaničljivo trenila z glavo proti Miltonu — in vem, da jim je treba prav vse povedati, drugače si hitro kaj mislijo. Moj mož je kakor otrok, nocoj se je spril z Ernestom zastran vojne... zakaj ne poveš? Ali mar čakaš, da zine kaj kljun na dvorišču? Po strani naju gledajo, gospod komisar... da, po strani naju gledajo, ker se piševa Druck in ker se moj mož ne mara muzati in dobrikati sosedom. Toda poštenjak je in ni sam kriv. Če se ne zna braniti, a zato sem jaz tu... rada bi videla, kdo se nanju upa dotakniti... s komaka sva res, a tisti, ki imajo kaj zoper naju, niso niti vredni, da bi nama čevlje zavezali!«